

Τομέας ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ & ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Προγραμμα διδασκαλίας τάξεων Υποχρεωτικής Θεωρίας και Αρμονίας

1^η ΘΕΩΡΙΑ

Διδάσκονται :

- Σύντομη εισαγωγή για την αναγκαιότητα της διδασκαλίας της θεωρίας και της Αρμονίας.
- Ο ήχος και τα χαρακτηριστικά του (ένταση - ύψος - χροιά) λίγα λόγια για τους Αρμονικού και την Αρμονική στήλη.
- Μουσική σημειογραφία.
- Ρυθμός. Κύριοι όροι ρυθμικής αγωγής.
- Τόνος, Ημιτόνιο, τριημιτόνιο.
- Διάκριση ανάμεσα στη ταυτοφωνία και τους Εναρμόνιους φθόγγους.
- Χρωματικά, διατονικά ημιτόνια.
- Τρίηχο, εξάηχο.
- Συγκοπή, αντιχρονισμός.
- Απλά παρεστιγμένα και δύο φορές παρεστιγμένα.
- Τετράχορδα και δημιουργία κλιμάκων.
- Εύρεση ημιτονίων και προσαγωγή στις κλίμακες.
- Μέτρα – απλά, σύνθετα, μικτά.
- Ισχυρά και ασθενή μέρη του μέτρου και των χρόνων του μέτρου.

Οι εξετάσεις θα γίνονται γραπτές σε συγκεκριμένης μορφής έντυπο που πρότυπο του θα σταλεί σ' όλους τους ενδιαφερόμενους.

Οι ερωτήσεις θα καλύπτουν όλη την παραπάνω ύλη εκτός από τις 1-2.

1^ο ΣΟΛΦΕΖ

Διδάσκονται :

Όλο το 1^ο τεύχος του Καλομοίρη – Οικονομίδη, εκτός τις ασκήσεις : 30-32, 40, 44, 48, 57, 65-67, 71, 76-80, 82, 83, 87, 88, 90, 92, 96, 110, 114, 115, 120, 123, 124, 125, 127, 128-129, 134, 136, 142, 145.

Εξετάζονται : Όλες οι ασκήσεις από τον αριθμό 60 έως το τέλος, εκτός από τις παραπάνω εξαιρέσεις.
Αφαιρούνται επίσης οι αριθμοί 71,76,-80,82,83,87,88,90,92,96,114,124

Εφόσον δεν θα έχει καλυφθεί η ύλη του Σολφέζ από τον αριθμό 60 έως τέλος, οι σπουδαστές θα θεωρούνται πως έχουν φοιτήσει σε ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ τάξη θεωρίας.

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ

Διδάσκονται : -Ρυθμικές και μελωδικές ορθογραφίες πάνω στα σχήματα που καλύπτει το 1^ο βιβλίο του Σολφέζ.

Εξετάζονται : -Γραπτή ΡΥΘΜΙΚΗ ορθογραφία.
-Τραγούδισμα τόνου και ημιτονίου πάνω και κάτω από δοσμένη νότα.

2^η ΘΕΩΡΙΑ

Διδάσκονται :

- Διαστήματα (όνομα, είδος, αναστροφή), απλά και σύνθετα
- Τα διαστήματα στις μείζονες κλίμακες και σε ποιες βαθμίδες συναντιούνται.
- Σε ποιες μείζονες κλίμακες ανήκει το δοσμένο διάστημα.
- Κλίμακες ομώνυμες, σχετικές.
- Ελάσσονες κλίμακες (φυσικές, αρμονικές, μελωδικές)
- Φανταστικές κλίμακες
- Κύριοι όροι χρωματισμού και έκφρασης.
- Τρανσπόρτο.

Οι εξετάσεις θα γίνονται γραπτές σε συγκεκριμένης μορφής έντυπο.

Οι ερωτήσεις θα καλύπτουν όλη την παραπάνω ύλη εκτός της 6^{ης}.

2^ο ΣΟΛΦΕΖ

ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ τεύχος 2^ο

Διδάσκονται : - από την αρχή μέχρι την άσκηση 53.

Εξετάζονται : -αριθμ. 13, 15, 17, 19, 27, 28, 29, 36-39, 44, 45-47, 48, 53.

ΚΑΛΟΜΟΜΟΙΡΗΣ τεύχος 3^ο

Κλειδί του Φα

Διδάσκονται : -από την αρχή μέχρι την άσκηση 40.

Εξετάζονται : -αριθμ. 22-28, 31, 32, 35, 35-40.

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ

Διδάσκονται : -Ρυθμικές και μελωδικές ορθογραφίες. Χρήση των τονικοτήτων DO+, SOL+, RE+ και FA+.

Εξετάζονται : -Γραπτή ΜΕΛΩΔΙΚΗ ορθογραφία.
-Τραγούδισμα 3^{ης} μικρής και μεγάλης από δοσμένη νότα.

3^η ΘΕΩΡΙΑ

Διδάσκονται : -Διαστήματα στις Ελάσσονες σκάλες.
-Διαστήματα ΔΙΑΦΩΝΑ και ΣΥΜΦΩΝΑ / Λύσεις διαφώνων διαστημάτων.
-Λίγα λόγια για τα ποικίλματα.
-Εισαγωγή στην Αρμονία.
-Συγχορδίες σύμφωνες (μείζων – ελάσσων) και διάφωνες (αυξημένη – ελαττωμένη)
-Αναστροφή συγχορδιών.
-Εύρεση συγχορδιών στις ΜΕΙΖΟΝΕΣ και ΕΛΑΣΣΟΝΕΣ κλίμακες.
-Συγχορδία V (7).
-Κατασκευή συγχορδιών από δοσμένη νότα.

Οι εξετάσεις θα γίνονται γραπτές σε συγκεκριμένης μορφής έντυπο που θα καλύπτει όλη την παραπάνω ύλη εκτός τις 3 και 4.

3^ο ΣΟΛΦΕΖ

ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ τεύχος 2^ο

Διδάσκονται : -όλες οι ασκήσεις από τον αριθμό 54 έως το τέλος.

Εξετάζονται : -αριθμ. 54-56, 66-69, 74-77, 83-85, 92-93.

ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ τεύχος 3^ο

Διδάσκονται : -από τον αριθμό 41 μέχρι τον αριθμό 58.

Εξετάζονται : -αριθμ. 41-49, 51-56, 58.

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ

Διδάσκονται : -Ρυθμικές και μελωδικές ορθογραφίες. Χρήση και ελασσόνων τονικοτήτων.

Εξετάζονται : -Γραπτή μελωδική ορθογραφία.
-Τραγούδισμα 4^{ης} καθαρής πάνω και κάτω από δοσμένη νότα.

BIBLIOΓΡΑΦΙΑ

Ειδικότερα για τις 2 & 3 της ύλης της 1^{ης} ΘΕΩΡΙΑΣ, συμβουλευθείτε τις σελίδες 13-30 του βιβλίου ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ * του ΟΤΤΟ ΚΑΡΟΥΛΙ (εκδόσεις ΕΓΝΑΤΙΑ ή ΝΕΦΕΛΗ) και τις σελίδες 4-14 του βιβλίου *Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΘΕΤΕΣ * των εκδόσεων ΜΙΝΩΑΣ.

1^η ΑΡΜΟΝΙΑ

Διδάσκονται : -Συνδέσεις II-V και V-VI στον μείζονα και ελάσσονα.
-Συνδέσεις IV-V και V-IV (τρίτονο).
-Γενικά για συνδέσεις χωρίς κοινό φθόγγο.
-Α' Αναστροφή.
-Β' Αναστροφή.
-Η βαθμίδα II στα Μείζονα και Ελάσσονα σε ευθεία κατάσταση και Α' Αναστροφή.
-Η βαθμίδα III στο Μείζονα τρόπο, σε ευθεία κατάσταση και Α' Αναστροφή.

4^ο ΣΟΛΦΕΖ

LEMOINE 2^α

Ασκήσεις : -αριθμ. 7, 9, 10, 13, 15, 18, 20-24, 34, 38, 42, 50, 51, 53.

ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ τεύχος 4^ο

Ασκήσεις : -αριθμ. 7, 8, 9, 10, 12 και 33.

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ

Διδάσκονται : -Μελωδικές ορθογραφίες σε μείζονες και ελάσσονες τονικότητες. Ρυθμικές ορθογραφίες με χρήση όλων των σχημάτων που έχουν διδαχθεί στα Σολφέζ των Θεωριών I, II, III, ιδιαίτερη έμφαση στο τρίγχο και τα σχήματα .....

Εξετάζονται : -Γραπτή μελωδική ορθογραφία.
-Τραγούδισμα 5^{ης} καθαρής πάνω και κάτω από δοσμένη νότα.

2^η ΑΡΜΟΝΙΑ

Διδάσκονται : -V(7), V(9).
-Λίγα λόγια για τις ευθείες 5^{ης} και 8^{ης} ανάμεσα στο Basso & Soprano.
-Αποφυγή διαστήματος 7^{ης} ή 9^{ης} με ευθεία κίνηση ανάμεσα στη Soprano και το Basso στις συγχορδίες V(7) και V(9).
-Όλες οι δευτερεύουσες με έβδομη και οι αναστροφές τους.
-Αλυσίδες (συστήνουμε τις ασκήσεις των σελ. 49-50 του βιβλίου
*ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ * (θέματα Αρμονίας).

Εξετάζονται : -Μπάσο και Μελωδία για εναρμόνιση. Στο Μπάσο γίνεται χρήση αλυσίδων και V(9) με τις αναστροφές. Αλυσίδες και στην μελωδία. Αποφυγή διαστήματος 7^{ης} ή 9^{ης} με ευθεία κίνηση ανάμεσα στη Soprano και το Basso στις συγχορδίες V(7) και V(9).

5^ο ΣΟΛΦΕΖ

RUSCHEL 3

Διδάσκονται : -αριθμ. : 9, 10, 12, 13, 20, 21-23, 25, 31, 34, 35, 36, 40.

LEMOINE 3A

Διδάσκονται : -αριθμ. : 48, 60, 65, 66.

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ

Διδάσκονται : -Ναπολιτάνικη.
-Μετατροπίες σε κοντινές τονικότητες και συγχορδίες διανεισμένες από ομώνυμη κλίμακα.
-Αλλοιωμένες.
-Καθυστέρηση (απλή, ποικιλμένη)
-Ξένοι φθόγγοι
-Μεταβατικά ποικίματα, προηγήσεις.
-Στη μελωδία να γίνει χρήση και ποικιλματικής καθυστέρησης. Στο Μπάσο να γίνει χρήση μεταβατικών και ποικιλματικών φθόγγων.

6^ο ΣΟΛΦΕΖ

Μόνο το 5^ο τεύχος *ΔΙΦΩΝΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ* .
Οι αριθμοί : 7, 9, 10, 11, 15, 16-19, 22, 23, 26.

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ

Διδάσκονται : -Ρυθμικές και μελωδικές ορθογραφίες σε Μείζονες και Ελάσσονες τονικότητες με ποικιλία ρυθμικών σχημάτων και ΌΧΙ με βηματική μελωδική κίνηση.
Εξετάζονται : -Γραπτή μελωδική ορθογραφία.
-Τραγούδισμα οποιουδήποτε διαστήματος.

ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΕΑΣ ΥΛΗΣ ΣΟΛΦΕΖ

1^ο ΣΟΛΦΕΖ

ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ τεύχος 1^ο -αριθμ.: 60, 61, 62, 63, 64, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 81, 85, 86, 89, 91, 93, 94, 95, 97 μέχρι και 109, 111, 112, 113, 116, 117, 118, 119, 121, 122, 126, 130, 133, 138, 139, 140 μέχρι και 141.
(σύνολο 49 ασκήσεις)

2^ο ΣΟΛΦΕΖ

ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ τεύχος 2^ο -αριθμ. : 13, 15, 17, 19, 27, 28, 29, 36, 37, 38, 39, 44, 45, 47,48,53.
(σύνολο 16 ασκήσεις)

ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ τεύχος 3^ο -αριθμ. : 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 35, 36, 37, 38, 39, 40.
(σύνολο 15 ασκήσεις)

3^ο ΣΟΛΦΕΖ

ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ τεύχος 2^ο -αριθμ. : 54, 55, 56, 66, 67, 68, 69, 74, 75, 76, 77, 83, 84,85,92,93.
(σύνολο 16 ασκήσεις)

ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ τεύχος 3^ο -αριθμ. : 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 54, 55, 56, 58.
(σύνολο 15 ασκήσεις)

ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ των ΣΟΛΦΕΖ 1,2,3.

Με ΑΡΙΣΤΑ το 10 βαθμολογείται,
το διδαγμένο με 7

και τα ακουστικά με 3.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις χρησιμοποιείται η ένδειξη 10 με διάκριση (όχι 10')

4° ΣΟΛΦΕΖ

LEMOINE 2A -αριθμ. : 7, 9, 10, 13, 15, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 34, 38,42,50,51,53.
(σύνολο 17 ασκήσεις)

ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ τεύχος 4° -αριθμ. : 7, 8, 9, 10, 12, 33.
(σύνολο 6 ασκήσεις)

5° ΣΟΛΦΕΖ

REUSHEL 3 -αριθμ. : 9, 10, 12, 13, 20, 21, 22, 23, 25, 31, 34, 35, 36, 40, 42.
(σύνολο 15 ασκήσεις)

LEMOINE 3A -αριθμ. : 48, 60, 65, 66.
(σύνολο 4 ασκήσεις)

6° ΣΟΛΦΕΖ

ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ

Δίφωνες ασκήσεις - αριθμ. : 7, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 26.
(σύνολο 13 ασκήσεις)

Βαθμολογία των Εντύπων της Θεωρίας

Θεωρία I

Στο σύνολο

5 μονάδες για

- α) την εύρεση του σωστού μέτρου
- β) το γράψιμο του οπλισμού στη σωστή θέση
- γ) τη σωστή γραφή της κλίμακας με το δοσμένο ρυθμό

3 μονάδες για κάθε απάντηση (α,β,γ,δ)

2 μονάδες για κάθε σημείο

5 μονάδες για την εύρεση της σωστής κλίμακας & 3 μονάδες για την ερώτηση

5 μονάδες για κάθε ερώτηση (α,β)

Στο σύνολο

6 μονάδες για κάθε ερώτηση

Θεωρία II

Στο σύνολο

3 μονάδες για κάθε απάντηση (α,β,γ,δ,ε)

5 μονάδες για κάθε ερώτηση (α,β)

3 μονάδες για το κλειδί Sol & 4 μονάδες για το κλειδί Fa

5 μονάδες για την μείζονα κλίμακα & 10 μονάδες για την ελάσσονα

5 μονάδες για την εύρεση της σωστής ελάσσονας & 10 μονάδες για το σωστό γράψιμό της σαν ανιούσα μελωδικής (5 μονάδες) & κατιούσας (5 μονάδες)

2½ μονάδες για κάθε όρο α,β,γ,δ.

Θεωρία III

Στο σύνολο

3 μονάδες για τις ερωτήσεις α,β,γ & δ & 6 μονάδες για την εύρεση των δύο διαστημάτων (3 μονάδες για κάθε διάστημα)

5 μονάδες για κάθε ερώτηση (α,β)

2 μονάδες για κάθε συγχορδία

3 μονάδες για την κατάσταση της συγχορδίας, το είδος της συγχορδίας & 8 μονάδες για την εύρεση των κλιμάκων

5 μονάδες για κάθε συγχορδία

5 μονάδες για κάθε λύση

4 μονάδες για κάθε συγχορδία

Συσχετισμός της βαθμολογίας (στα 100) με το 10

Βάση το 60=6

95 – 100 = 10

92 – 94 = 9½

88 – 91 = 9

84 – 87 = 8½

80 – 83 = 8

75 – 79 = 7½

70 – 74 = 7

$$65 - 69 = 6\frac{1}{2}$$

$$60 - 64 = 6$$

σημ ... Στο βαθμό της θεωρίας συμψηφίζεται ο βαθμός της ορθογραφίας